

Pöllönkankaan koulun tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma lv. 2025-2028

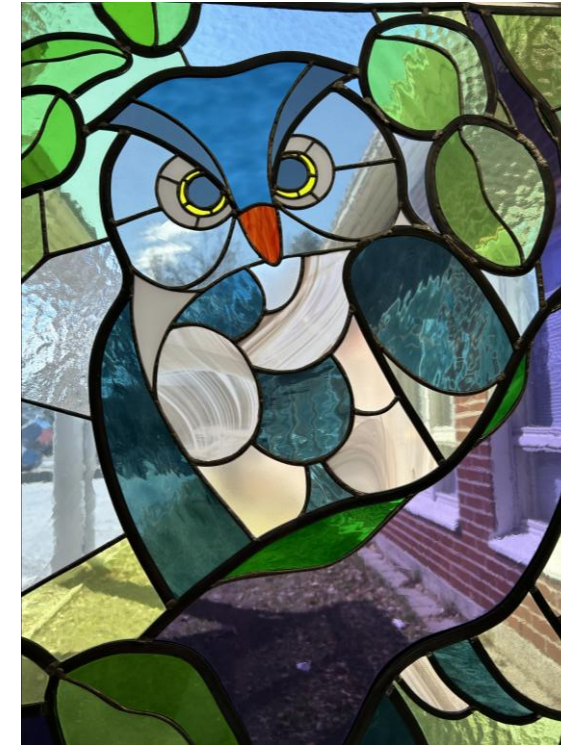


OULU



Johdanto

- Oulun sivistys- ja kulttuuripalveluiden toiminnassa yhteinen lähtökohta on lasten ja nuorten yhdenvertaisuus ja tasa-arvo. Tasavertaisuuden periaatteet ovat tärkeitä kaikkien lapsi- ja nuorisoryhmien toiminnassa. Jokaiselle kouluyhteisön jäsenelle tulee tarjota yhdenvertaiset mahdollisuudet osallistua koulun toimintaan ja edistää elämäänsä. Oppiva yhteisö mahdollistaa osallisuuden ja aidot vaikutusmahdollisuudet. Yhdenvertaisuutta edistämällä voidaan ehkäistä syrjintää, lisätä ymmärrystä moninaisuutta kohtaan ja ennen kaikkea lisätä kaikkien kouluyhteisön jäsenten hyvinvointia.” (Oulun kaupungin opetussuunnitelma, luku 4)
- **Yhdenvertaisuuslain** mukaan yhdenvertaisuudella tarkoitetaan sitä, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia riippumatta heidän sukupuolestaan, iästään, etnisestä tai kansallisesta alkuperästään, kansalaisuudestaan, kielestään, uskonnostaan ja vakaumuksestaan, mielipiteestään, vammastaan, terveydentilastaan, seksuaalisesta suuntautumisestaan tai muusta henkilöön liittyvästä syystä. Oikeudenmukaisessa yhteiskunnassa henkilöön liittyvät tekijät, kuten syntyperä tai ihonväri, eivät saisi vaikuttaa ihmisten mahdollisuuksiin päästä koulutukseen, saada työtä ja erilaisia palveluja - perusoikeudet kuuluvat kaikille.
- **Tasa-arvolain** tarkoituksena on estää sukupuoleen perustuva syrjintä ja edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa sekä parantaa naisten asemaa. Lain tarkoituksena on myös estää sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuva syrjintä.
- Tässä toiminnallisessa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa kuvataan koulumme tasaarvon ja yhdenvertaisuuden toteutumisen nykytilaa sekä asetetaan kehittämiskohteita sekä niille toimenpiteitä lukuvuosille 2025–2028.





Taustaa ja käsitteitä

Yhdenvertaisuus

- Yhdenvertaisuuslaki velvoittaa oppilaitokset edistämään yhdenvertaisuutta suunnitelmallisesti. Kaikilla perusasteen kouluilla on oltava suunnitelma, joka sisältää arvion yhdenvertaisuuden toteutumisesta oppilaitoksen toiminnassa sekä tarkoituksenmukaiset toimenpiteet yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Myös oppilaiden ja opiskelijoiden tulee voida vaikuttaa suunnitelman sisältöön.
- Yhdenvertaisuus näkyy koulun oppisisällöissä, toimintakulttuurissa ja siinä millaisia valmiuksia oppilaat saavat toimiakseen jatkossakin yhdenvertaisuutta edistävinä ihmisinä.
- Yhdenvertaisessa koulussa kaikki tulevat kuulluksi ja nähdyksi omana itsenään eikä ketään syrjitä iän, alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella

Tasa-arvo



- Tasa-arvolain mukaan kaikille oppilaille on järjestettävä samat mahdollisuudet koulutukseen ja ammatilliseen kehitykseen. Opetuksen ja oppimateriaalien on tuettava tasa-arvoa. Opetusta tai oppimateriaalia ei saa käyttää ennakkoluulojen tai kaavamaisten sukupuoliroolien ylläpitämiseen.
- Myös sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuvaa syrjintää tulee ennaltaehkäistä. Tämä tarkoittaa esimerkiksi sitä, että koulussa opetetaan arvostavaa suhtautumista kaikkiin ja kerrotaan perustietoa sukupuolen moninaisuudesta.
- Jokainen opettaja ohjaa oppilaita oman opetuksensa yhteydessä. Koulussa tulee pyrkiä purkamaan ajattelutapoja, jotka ohjaavat oppilaita tekemään valintoja sukupuolen mukaan, esimerkiksi valinnaisainevalinnoissa ja jatko-opintosuunnitelmissa.





OULU



- [illegible]

Kartoitukset



Pöllönkankaan koulun yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmaa tehdessä hyödynnämme:

- koulun tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskyselyä, joka tehdään joka toinen vuosi (seuraava v.2026)
- Oulun kaupungin laatimaa kokemuksellista hyvinvointikyselyä oppilaille, opetushenkilökunnalle sekä huoltajille parillisina vuosina
- valtakunnallisia kouluterveyskyselyjä 4.-5. ja 8.-9. luokille parittomina vuosina
- Pöllönkankaan koulun syksyisin ja keväisin tehtävää hyvinvointikyselyä, johon on lisätty kysymykset koskien yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa
- henkilökunnan Kunta10-kyselyn tuloksia

Tarkoitus on pitää oppilaiden, huoltajien ja henkilökunnan näkemykset ja kokemukset keskiössä yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmaa päivittämisessä. Pöllönkankaan koulun suunnitelman laadinnassa on huomioitu Oulun kaupungin yhdenvertaisuus- ja toiminnallinen tasa-arvosuunnitelma sekä Rauhankasvatusinstituutin järjestämä koulutussarja.



Kehittämiskohteet Pöllönkankaan koululla

- Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon kysymykset tulee liittää kiinteästi osaksi hyvinvoinnin lisäämiseen tähtäävää toimintaa, koska aiempien kyselyiden mukaan osa oppilaista kokee, että heitä ei kuunnella ja arvosteta luokassa/koulussa yhdenvertaisesti. Vastausten mukaan asia liittyy osaksi myös oppilaan sukupuoleen.
- Koulun henkilökunnan tehtävä on toimia yhä paremmin ammatillisesti niin, että jokaista lasta ja nuorta opetetaan ja tuetaan Pöllönkankaan koululla yhdenvertaisemmin. Oppilaan tausta, identiteetti tai esimerkiksi sukupuolen ilmaisu ei saa korostua tai toisaalta jäädä huomiotta tai vaikuttaa stereotyyppisesti opetukseen ja muuhun koulun toimintaan.
- Yhdenvertaisuuteen pyrkivä opettaja muokkaa opetusmenetelmiään, materiaalejaan ja oppimisympäristöjään siten, että jokaisella olisi oikeus yhdenvertaiseen oppimiseen ja kuulluksi tulemiseen.
- Koska palautteen mukaan oppilaat eivät tiedä, miten voisivat paremmin vaikuttaa koulun asioihin, lisätään oppilaiden osallisuutta Pöllönkankaan koulun arjessa.



2. Tavoitteet, toimenpiteet, aikataulu ja vastuuhenkilöt



	Toimenpiteet lv 2025-2026	Vastuu	Toimenpiteet lv 2026-2027	Vastuu	Toimenpiteet lv 2027-2028	Vastuu
Tavoite 1 Oppilaiden osallisuuden lisääminen	Oppilaskunnan hallituksen jäsenet pitävät luokissa syys- ja helmikuussa osallisuustunnin, jossa kartoitetaan luokan toiveita, jotka viedään oppilaskunnan hallitukseen päättäväksi.	-Koko koulun henkilökunta -oppilaskunnan hallitus ja heidän vastuuopettajat -tukioppilaat ja heidän ohjaava opettaja				
Tavoite 2 Kanssaihminen arvostava kohtaaminen ja yksilöllisyyden huomioiminen	-Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman jalkauttaminen koulun arkeen -konkreettisten keinojen suunnittelu syys 2025 -Arjen työn muistilista	-Koko koulun henkilökunta ja oppilaat -Eri yhteistyötahot esim. Nuorisotoimi -Oppilashuolto -Tunne- ja turvataitovastuu-opettajat				
Tavoite 3 Syrjinnältä ja häirinnältä suojaaminen	-Vuosikellon mukaiset toimenpiteet Rasismin vastainen viikko 12: • Vierailijat ja kokemusasiantuntijat	-Koko henkilökunta ja oppilaat				

Toimenpiteet Pöllönkankaan koululla

Panostetaan ongelmien syntymisen ehkäisyyn niin, että huomioidaan asia koulun toimintakulttuurissa kokonaisuudessaan (tietoisuus laeista ja määräyksistä, johtaminen, oppimisympäristö- ja oppimateriaali, ilmapiiri, yhteistyö, ammatillisuus).

1. Pöllönkankaan koululla on tehty koulukohtaiseen opetussuunnitelmaan toimintakulttuurin periaatteita koskevaan lukuun 4.2. koulukohtainen lisäys: "Pöllönkankaan koululla on yhteisesti sovittu, että toimintakulttuurin kehittämistavoitteet ovat seuraavat:

- *Kaikki oppilaat saavat tarvitsemansa tuen

- *Yhteistyötä lisätään oppiaineiden, koulun henkilökunnan ja eri ikäryhmien välillä

- *Uusia toimintamalleja kokeillaan rohkeasti"

Pöllönkankaan koululla suunnitellaan tarkemmat menettelyt yllä oleviin periaatteisiin liittyen lukuvuosisuunnittelun yhteydessä. Lisäksi konkretisoituja kehittämiskohteita esitellään koulun tv-tauluilla.

2. Koulun tiimirakenne tukee oppilaiden ja henkilökunnan yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoisuutta.

3. Koulukohtaisessa aine-OPSissa on otettu huomioitu yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon liittyvät sisällöt ja menettelyt. Henkilökunta tutustuu Älä oletta -kirjan pohjalta tehtyyn arjen työn muistilistaan suunnitelman lopussa ja toimii sen mukaisesti.



4. Sisällytetään jatkossakin kyselyihin kysymyksiä, joiden avulla pystytään kartoittamaan yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon merkitystä koulun toiminnassa ja ennakkoluulottomuutta suhteessa moninaisuuteen. Seurataan vastausten tuloksia yhdenvertaisuus- ja tasa-arvotyön kehittämisessä.



5. Lisätään jokaisen oppilaan mahdollisuutta arjen osallisuuteen koulussa mm.

- Vihreä lippu -toiminta
- Liikkuva koulu -toiminta
- Hyvis-tunnit (tunne- ja turvataidot)
- Yrittäjäyyskasvatusteemat
- Tukioppilastoiminta
- Someturva-sovellus, Näkymä -työkalu
- Edustuksellinen osallisuus, esim. oppilaskunnan hallitus ja luokkien edustajat
- Erilaiset kyselyt



Toimenpiteiden toteuttamisen arviointi



Suunnitelma sisällytetään osaksi koulukohtaista opetussuunnitelmaa (luku 4.2.), ja se päivitetään kolmen vuoden välein. Toimenpiteiden toteutumista arvioidaan osana toimintakulttuurin arviointia. Sen menettelyt on kirjattu Pöllönkankaan opetussuunnitelmaan lukuun 4.2. seuraavasti:

"Pöllönkankaan koulun toimintakulttuuria ja siihen liittyviä vuosittaisia painotuksia arvioidaan keväällä VESO-kokouksessa. Arvioinnissa voidaan käyttää pohjana sähköistä kyselyalustaa (esim. Qridi tai Forms), jonka tulosten pohjalta käydään keskustelua opettajakunnan kesken. Huoltajat osallistuvat arviointiin vanhempaintoimikuntien (Pöllöklubi, Kuikkuklubi) tai huoltajille suunnattujen kyselyiden kautta."

"Oppilaiden osuus toimintakulttuurin kehittämisen arvioinnissa oppilaskuntatoiminnassa oppilaskuntien hallitusten organisoimana (vrt. luku 5.2.)."

3. Seuranta tavoitteiden osalta vuosittain

Kirjatkaa taulukkoon miten seuraatte tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista sekä mitä onnistumisia ja haasteita olette kohdanneet.



Tavoite	Mittari (esim. kyselyt, keskustelut, palautteet)	Onnistumiset	Haasteet
2026			
1.Oppilaiden osallisuuden lisääminen	Osallisuustunnit luokissa syys- ja helmikuussa		
2.Kanssaihminen arvostava kohtaaminen ja yksilöllisyyden huomioiminen	Hyvinvointi- sekä kokemuksellinen hyvinvointikyselyt		
3.Syrjinnältä ja häirinnältä suojaaminen	Hyvinvointikyselyt vko 41 ja 12		
2027			
1.			
2.			
3.			
2028			
1.			
2.			
3.			

Arjen työn muistilista:



- Arjen työn muistilista yhdenvertaisuuden ja toiminnallisen tasa-arvon edistämiseksi
- Huolehdi osaltasi esteettömyydestä ja tue oppilaita eri tavoin.
- Esteettömyys on yksilöllisyyden huomioimista ja erilaisuuden hyväksymistä.
- Näe ja arvosta oppilas ensisijaisesti omana itsenään.
- Oppilaiden moninaisuus ei vaikuta oppimiseen ja käyttäytymiseen.
- Anna moninaisten ihmissuhteiden ja perheiden näkyä opetuksessasi ja huomioi ne viestinnässä ja yhteistyössä huoltajien kanssa.
- Huomioi perheiden erilainen taloudellinen tilanne ja sen vaikutus lapsen ja nuoren koulunkäyntiin.
- Moninaisia lapsia, nuoria ja aikuisia tulee näkyä samaistumiskohteina (esim. oppimateriaalien valinta, opetuksen esimerkit).
- Älä salli seksuaalista häirintää koulussa. Jokaisella on oikeus asettaa omat rajansa ja niitä tulee kunnioittaa.
- Suhtaudu yhdenvertaisesti monikulttuurisuuteen -- älä eksotisoi.
- Puutu rasismiin! Tue tarvittaessa eri tavoin monikulttuurisia oppilaita opiskelun etenemisessä.
- Kohtele oppilaita yhdenvertaisesti vakaumuksesta huolimatta koulun arjessa ja juhlissa.

Vuosikello

Syksyllä käydään nämä päivät oppilaskunnassa läpi, että he voivat huomioida ne suunnitellessaan tapahtumia tai tempauksia.

Syksy

Lokakuu:

1.10. Miina Sillanpään ja kansalaisvaikuttamisen päivä.

11.10. Tyttöjen päivä

(24.10. YK:n päivä)

Marraskuu:

6.11. Ruotsalaisuuden päivä

20.11. Lapsen oikeuksien päivä

Kevät

Tammikuu:

27.1. Vainojen uhrien muistopäivä

Helmikuu:

6.2. Saamelaiden kansallispäivä

Maaliskuu:

8.3. Kansainvälinen naistenpäivä

19.3. Minna Canthin päivä, tasa-arvon päivä

Vko 12 Rasismin vastainen viikko

21.3. YK:n rasismin vastainen päivä (lasten- ja nuortensäätiön lähettiläs koululle. Sovi syksylle!)

Huhtikuu:

8.4. Romanian kansallispäivä

27.4. Veteraanipäivä

Toukokuu:

12.5. J.V. Snellmanin päivä, suomalaisuuden päivä

16.5. Poikien päivä



Materiaalit

[Perusopetuksen Teams TAYV -suunnittelu](#)

[Opetushallitus. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnittelu oppilaitoksissa](#)

<https://yhdenvertaisuus.fi/yhdenvertaisuussuunnittelu>

Yhdenvertaisuuslaki, 14 § muutos 1.6.2023 alk. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2014/20141325>

[Tästä on kyse | Yhdenvertaisuus.fi](#)

[laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta](#)

[Toiminnallinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuus \(OuKa/Akkuna\)](#)

[Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelu | Opetushallitus \(oph.fi\)](#)

[Perusopetuksen Teamsissa](#)

[Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta](#)

[Yhdenvertaisuuslaki](#)

[Yhdenvertaisuuden arviointi | Yhdenvertaisuuden arvioinnin työkalu \(finlex.fi\)](#)

[Tasa-arvokompassi perusopetukseen](#)

[Koulu vailla vertaa –opas yhdenvertaisuussuunnitteluun](#)

[Yhdenvertaisuussuunnittelu – Yhdenvertaisuus](#)

[Yhdenvertaisuussuunnittelu – THL](#)

[Sukupuolten tasa-arvo ja yhdenvertaisuus - Miksi ja Miten? - eOppiva](#)

[Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelu perusopetuksessa ja päiväkodissa - OuluREPO](#)

[Tasa-arvo teoiksi ja todeksi. Sukupuolten sisäisten ja välisten oppimistuloseröjen syitä ja taustoja perusopetuksessa](#) [KARVIN selvitys Tasa-arvo teoiksi ja todeksi](#)

Nykytilan kartoitusta varten tutustu: [Unicefin kysely nuorille](#)

